

Mikroliikennelupa ja lupaehdot Kuopiossa

Kaupunkirakennelautakunta 20.08.2025 § 151
2476/08.00.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

liikenneinsinööri Hanna Väätäinen. puh. 044 718 5318

kaupungininsinööri Ismo Heikkinen, puh. 044 718 5656

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään hyväksyttäväksi mikroliikennelupaan liittyen seuraavat asiat:

- Mikroliikennelupa otetaan käyttöön Kuopiossa. Vuonna 2025 mikroliikennelupa on haettava 14.9. mennessä. Tulevina vuosina lupa on haettava 28.2. mennessä.
- Mikroliikenneluvan myöntää kunnossapitopäällikkö.
- Mikroliikenneluvasta peritään 200 euron suuruinen käsittelymaksu.
- Mikroliikenneluvat myönnetään ensimmäisen kerran vuodeksi 2025.

Alla esitetyt mikroliikenneluvan lupaehdot ja liitteenä oleva luonnos mikroliikenneluvan hakulomakkeesta.

Tämä päätös määrätään kuntalain 143 §:n mukaisesti heti täytäntöön pantavaksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös

Merkitään, että liikenneinsinööri Hanna Väätäinen poistui kokouksesta tämän asian esittelyn jälkeen.

Merkitään, että esittelijä teki seuraavan muutosesityksen:

Selostuksen teksti "Toimijat ovat esittäneet toiveen, että yöaikainen nopeusrajoitus olisi 10 km/h perustuen sähköpotkulaudan vakauteen alhaisimmissa nopeuksissa. Tämän vuoksi yöaikaiseksi nopeusrajoitukseksi esitetään 10 km/h." muutetaan muotoon "Operaattorien ehdotus yöaikaisesta rajoituksesta on ollut 15 km/h, mutta kaupunki on asioita puntaroidessaan päättänyt esittämään ja hyväksymään rajoituksen 10 km/h"

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti tehdyn muutoksen sekä esittelijän päätösehdotuksen.

Selostus

Keväällä 2025 kaupunkirakennelautakunta keskusteli mikroliikenneliikenneluvasta ja sen lupaehdoista. Koska tuolloin mikroliikennettä koskeva lainsäädäntö ei ollut ollut voimassa, ei voitu tehdä päätöstä mikroliikenneluvan käyttöönotosta. Lakikokonaisuus on tullut voimaan

kesän aikana. Tieliikennelaki ja ajoneuvolaki on päivittynt mikromuuttamisen osalta ja tullut voimaan 17.6.2025. Vastaavasti laki liikenteen palveluista ja laki ajoneuvojen siirtämisestä on tullut voimaan 1.8.2025. Lainsäädäntö edellyttää kuntia tekemään päätöksen mikromuuttamisen käyttöönotosta tai siirtymäajan hyödyntämisestä 1 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta eli 31.8.2025 mennessä. Siirtymäaika voi olla enintään 31.12.2025 saakka eli mikromuuttamisen tulee ottaa käyttöön kunnassa viimeistään 1.1.2026.

Mikromuuttamiseksi tarkoitetaan liikuttamista polkupyörällä, kevyellä sähköajoneuvolla tai moottorilla varustetulla polkupyörällä. Muutos lainsäädäntöluonnoksen ja voimaan tulleen lainsäädännön osalta liittyy kaupunkipyöräjärjestelmiin. Lakiluonnoksessa oli maininta, että mikromuuttamislupaa ei edellytetä kaupungin kilpailuttamaan kaupunkipyöräjärjestelmään. Voimassa olevassa lainsäädännössä tätä mainintaa ei ole ja kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti mikromuuttamislupa täytyy myöntää myös kaupunkipyöräjärjestelmälle. Sähköpotkulautoiluun ja kaupunkipyöräjärjestelmään voidaan määritellä toimintaa koskevat tarkoituksen mukaiset lupaehtot. Kaupunkipyöräjärjestelmien, sähköpotkulautoajärjestelmien sekä näiden liikuttamispalvelujen käyttäjien tulee noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Muutokset mikromuuttamisluvan ehtoihin

Mikromuuttamisluvan ehtoja on valmisteltu yhteistyössä Kuopiossa toimivien sähköpotkulautoajärjestelmien kanssa. Keväällä kaupunkirakennelautoajärjestelmälle esitetyt lupaehtot ovat yöaikaisen alhaisemman nopeusrajoituksen osalta herättänyt huolta toimijoissa. Heidän mukaansa esitetty 8 km/h nopeusrajoitus on liian alhainen. Operaattorien ehdotus yöaikaisesta rajoituksesta on ollut 15 km/h, mutta kaupunki on asioita puntaroidessaan päättänyt esittämään ja hyväksymään rajoituksen 10 km/h. Kaupunkipyöräjärjestelmältä ei edellytetä alhaisempaa nopeusrajoitusta. Alhaisemman nopeusrajoituksen asettaminen ei ole tarkoituksen mukaista ja tällä hetkellä ei myöskään teknisesti mahdollista. Kaupunki neuvottelee kaupunkipyöräjärjestelmän toimittajan kanssa edistääkseen mikromuuttamisen yhtenäisiä käytäntöjä ja lupaehtoja.

Sähköpotkulautoajärjestelmien tulee mikromuuttamislupaa hakiessaan toimittaa myös vuokrausehdot. Mikromuuttamislupaa myöntäessä kaupunki voi tarkistaa vuokrausehdoista, että lainsäädännön edellyttämät vaatimukset kevyiden sähköajoneuvojen kuljettajille asetetusta 15 vuoden ikärajasta, kevyen sähköajoneuvon ja moottorilla varustetun polkupyörän kuljettamisen 0,5 promillen rajasta ja suojakypärän käyttösuosituksesta täyttyvät.

Muilla osin mikromuuttamisluvan lupaehtoiksi esitetään keväällä 2025 kaupunkirakennelautoajärjestelmälle esitettyjä lupaehtoja. Sähköpotkulautoajärjestelmien toimintakaudeksi esitetään 1.5.–31.10. Alhaisemman nopeusrajoituksen alueet kävelykeskustassa ja matkustajasatamassa säilyvät ja käyttöönotetaan yöaikainen nopeusrajoitus. Molemmissa käytetään yhdenmukaista 10 km/h nopeusrajoitusta. Mikromuuttamislupaa hakiessaan toimijat sitoutuvat kaupungin määrittelemiін pysäköintikieltoalueisiin sekä toimijat sitoutuvat toimintakauden päätteeksi toimittamaan liikennesuunnittelun käyttöön anonymisoituja tietoja sähköpotkulautoilusta.

Kaupunki pidättää itsellään yksipuolisen oikeuden muuttaa tai tarkistaa luvan voimassaoloaikana mikromuuttamisluvan mukaisia pysäköintikielto- tai pysäköintialueita tai muuttaa liikennejärjestelyjä tarpeelliseksi katsomallaan tavalla esimerkiksi liikenneturvallisuus

ja esteettömyys huomioiden tai kadun kunnossapitotöihin liittyen. Mikroliikenneluvan hakija sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia ja kaupungin päättämiä mikroliikenneluvan mukaisia pysäköintikieltoalueita, pysäköintialueita, liikennejärjestelyjä ja kaupungin muutoinkin luvan asettamia lupaehtoja.

Mikroliikenneluvan mukaisten ajoneuvojen siirtämistä koskeva taksapäätös (=siirtokustannus) tuodaan kaupunkirakennelautakunnan päätettäväksi erikseen.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 33 §.

Vaikutusten arviointi

Esitys on vaikutuksiltaan positiivinen. Mikroliikenneluvan käyttöönotolla edistetään liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä.

Liitteet 2476/2025 E-lomake - Mikroliikennelupa
2476/2025 Sähköpotkulautojen nopeusrajoitusalue/pysäköintikieltoalue -
liitekartta 8.8.2025
2476/2025 Mikroliikenneluvan lupaehdot
2476/2025 Päätösten vaikutusten ennakkoarviointilomake mikroliikenneluvan
käyttöönotto

Päätöshistoria

Kaupunkirakennelautakunta 02.04.2025 § 54

Valmistelijat / lisätiedot:
suunnitteluinsinööri Hanna Väätäinen, puh. 044 718 5318
kaupungininsinööri Ismo Heikkinen, puh. 044 718 5656
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään hyväksyttäväksi mikroliikennelupaan liittyen seuraavat asiat:

Mikroliikennelupa otetaan käyttöön Kuopiossa. Vuonna 2025 mikroliikennelupa on haettava 31.5. mennessä. Tulevina vuosina lupa on haettava 28.2. mennessä.

Mikroliikenneluvan myöntää kunnossapitopäällikkö

Mikroliikenneluvasta peritään 200 euron suuruinen käsittelymaksu

Mikroliikenneluvat myönnetään ensimmäisen kerran vuodeksi 2025

Alla esitetyt mikroliikenneluvan lupaehdot ja liitteenä oleva luonnos mikroliikenneluvan hakulomakkeesta

Päätös

Merkitään, että esittelijä muutti päätösehdotuksen seuraavasti: Lautakunta keskustelee periaatteista ja mikroliikennelupa sekä ehdot tuodaan hyväksyttäväksi kun mikroliikkumisen lainsäädäntö tulee voimaan.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että suunnitteluinsinööri Hanna Väättäinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Selostus

Taustaa

Keväällä 2021 saatiin sähköpotkulautatoimijoilta yhteydenottoja, että sähköpotkulautoja halutaan tuoda Kuopioon. Tässä yhteydessä tunnistettiin tarve potkulautojen ohjeistukselle. Kuopiossa laadittiinkin sähköpotkulautaoperaattoreille ohjeistus, joka hyväksyttiin kaupunkirakennelautakunnassa 21.4.2021. Ohjeistuksessa on määritelty tiettyjä vastuita sähköpotkulautaoperaattoreille sekä esimerkiksi määritelty pysäköintikieltoalueita ja alhaisemman nopeusrajoituksen alueita.

Ohjeistus on ollut hyvä ja melko toimiva Kuopiossa huomioiden, että asiassa ei ole ollut lainsäädäntöä. Ohjeistuksen laatimisen jälkeen sähköpotkulautatoimijat ovat asettaneet pysäköintikieltoalueita laajemminkin sekä kaupungin että kiinteistön edustajien yhteydenottojen perusteella. Sähköpotkulautatoimijat ovat tehneet kaupungin kanssa yhteistyötä mm. keväisen hiekanpoiston aikana.

Potkulautojen jatkuvasti laajenevan toiminnan takia on valtakunnallisesti tunnistettu tarve myös lainsäädännölle edistämään turvallista liikkumista ja esteetöntä kaupunkiympäristöä. Tuleva lainsäädäntö mahdollistaa, että kaupunki voi edellyttää sähköpotkulautatoimijoita hakemaan kunnalta mikroliikennelupaa ja noudattamaan kunnan asettamia lupaehtoja.

Kokemukset Kuopiossa

Vuodesta 2021 alkaen Kuopiossa on toiminut 2–3 sähköpotkulautatoimijaa. Kokemukset ovat osin olleet ristiriitaisia. Esimerkiksi hyvinvointialueelta saadun palautteen mukaan sähköpotkulautaonnettomuudet työllistävät päivystystä erityisesti viikonloppuisin. Onnettomuuksien määrästä ja vakavuudesta ei kuitenkaan ole tilastoitua tietoa. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen järjestelmään on luotu oma koodi sähköpotkulautaonnettomuuksille, joten tästä kertyy tietoja sitä mukaan kuin koodi otetaan käyttöön. Vuonna 2024 koodi ei ollut vielä systemaattisesti käytössä. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen järjestelmään kertyy tieto vain niistä onnettomuuksista, jotka ovat vaatineet hoitoa.

Yleisin kaupungille tuleva palaute liittyy sähköpotkulautojen pysäköintiin. Toiseksi yleisin palaute liittyy ajotapaan. Palautteen määrä on varsin maltillinen, n. 10–20 palautetta toimintakauden aikana. Palaute voi kuitenkin hajaantua kaupungin organisaatiossa eri tahoille

ja osa palautteesta annetaan suoraan sähköpotkulautatoimijoille. Pysäköintiin liittyviä asioita käydään toimijoiden kanssa matalalla kynnyksellä läpi ja pyritään yhteistyössä löytämään ratkaisuja. Ajotapaan liittyviin palautteisiin on vaikea reagoida, koska osapuolet eivät ole usein tiedossa. Vuonna 2024 Kuopion kaupunki järjesti Rauhaa teille-markkinointikampanjan, jonka yhtenä osa-alueena oli turvallinen sähköpotkulautailu.

Lainsäädäntö

Mikroliikkumisen lainsäädäntöä on valmisteltu valtakunnallisesti ja lainsäädäntö on astumassa voimaan 1.5.2025 alkaen. Lainsäädäntö mahdollistaa kuntia ottamaan käyttöön mikroliikenneluvan ja määrittämään lupaehtoja. Mikroliikennelupa tulee hakea siltä kunnalta, jonka alueella aiotaan harjoittaa sähköpotkulautatoimintaa. Jos toimija harjoittaa ylikunnallista toimintaa, on sen haettava mikroliikennelupa kaikilta kunnilta erikseen. Mikroliikennelupaa ei edellytetä kaupungin järjestämään toimintaan kuten Kuopiossa kaupunkipyöriin.

Mikroliikenneluvan hakemisen yhteydessä toimijan on ilmoitettava hakijan nimi, yhteystiedot, tieto tarjottavien ajoneuvojen laadusta ja enimmäismäärästä, toiminta-alueesta sekä tieto toiminnan alkamisen ajankohdasta. Toimija on velvollinen ilmoittamaan toiminnan alkamisen jälkeen tapahtuvista muutoksista viipymättä kunnalle.

Kunta voi asettaa mikroliikennelupaan ehtoja. Lupaehtojen tulee olla liikenneturvallisuuteen, esteettömyyteen ja kadun kunnossapitoon liittyviä ja kohtuullisia. Lupaehtojen tulee olla yhdenvertaisia ja oikeasuhtaisia. Lupaehdot voivat liittyä toiminta-aikaan, lautamäärään tai lupaehdoissa voidaan edellyttää esimerkiksi yöaikaista alhaisempi nopeusrajoitus. Toimijoilta voidaan edellyttää anonymisoitujen tietojen toimittamista kunnalle. Luvasta voidaan periä enintään luvan käsittelystä kunnalle aiheutuvat kokonaiskustannukset. Lupaehtoja valvoo kunta ja lupa voidaan myöntää enintään 5 vuodeksi kerrallaan.

Mikroliikkumisen lainsäädännössä säädetään milloin kunta voi perua myönnetyn mikroliikenneluvan. Lupa voidaan perua, mikäli toimija ei noudata mikroliikenneluvan ehtoja, kaupunki on huomauttanut puutteista ja pyydettyjä korjauksia ei ole tehty. Jos toimijalta on peruutettu mikroliikennelupa, voi uutta mikroliikennelupaa hakea aikaisintaan 12 kuukauden päästä uudelleen.

Mikroliikkumista ohjaava lainsäädäntö tullaan lisäämään tieliikennelakiin, lakiin liikkumisen palveluista ja lakiin ajoneuvojen siirtämisestä.

Mikroliikennelupa Kuopiossa

Kuopiossa esitetään mikroliikenneluvan käyttöönottoa. Vuonna 2025 mikroliikennelupa tulee hakea 30.5.2025 mennessä edellyttäen, että lainsäädäntö on voimassa 1.5. alkaen. Aikataulua voidaan tarkentaa vuonna 2025 yhteensovittaen lainsäädännön valmistelun kanssa. Vuodesta 2026 alkaen lupa tulee hakea 28.2. mennessä. Haku tehdään lomakkeella ja lupa voidaan myöntää vain, mikäli toimija sitoutuu Kuopion kaupungin määrittelemiin lupaehtoihin. Mikäli toimija ei sitoudu lupaehtoihin tai ei toimita kauden päätteeksi anonymisoituja tietoja, voi kaupunki evätä mikroliikenneluvan seuraavalle kaudelle.

Ensimmäiset mikroliikenneluvat esitetään myönnettäväksi yhdeksi vuodeksi. Ensimmäisen toimintakauden päätteeksi arvioidaan, onko mikroliikennelupa tai lupaehtoihin tarve tehdä

muutoksia. Toiminnan vakiinnuttua, mikroliikenneluvat voidaan myöntää määrääjäksi huomioiden kuitenkin voimassa oleva lainsäädäntö, jossa määritellään lupien voimassa olo enintään viideksi vuodeksi. Toimijoilta edellytetään aina yhdenmukaisia lupaehtoja.

Lupaehdot Kuopiossa

Mikroliikennelupaehdoiksi esitetään seuraavat lupaehdot. Sähköpotkulautojen toimintakaudeksi esitetään 1.5.–31.10. Mikäli sääolosuhteet sallivat tai edellyttävät voi toimintakausi aikaistua tai myöhästyä 15 kalenteripäivää sekä alusta että lopusta. Toimintakauden muutoksista päättää mikroliikenneluvan myöntänyt viranhaltija. Toimintakausi edellä mainittuihin aikoihin on perusteltua liikenneturvallisuuksella. Kuopiossa on usein vielä kovin talviset olosuhteet huhtikuussa ja hiekanpoistoon päästään n. huhtikuun puolessa välissä. Toimintakausi antaa rauhan myös hiekanpoistolle. Usein myös ensilumi on Kuopiossa satanut marraskuussa, jota edeltää jo yöpakkaset.

Kuopiossa alhaisemman nopeusrajoituksen alueet ovat sijainneet Kuopion kävelykeskustassa ja matkustajasataman alueella, jossa on noudatettu 8 km/h nopeusrajoitusta. Nämä on syytä edelleenkin sisällyttää lupaehtoihin. Kävelykeskustan alueella järjestetään kesän aikana useita erilaisia tapahtumia ja jalankulkuliikennettä on paljon. Alhaisemman nopeusrajoituksen alueet säilyvät ennallaan ja ovat perusteltuja liikenneturvallisuuksilla. Toimijoiden on sitouduttava lisäämään alhaisemman nopeusrajoituksen alueet taustajärjestelmäänsä.

Lupaehtoihin liitetään uutena ehtona alhaisemman nopeusrajoituksen toiminta-aika öisin klo 23–05 ja nopeusrajoitus on tuolloin 8 km/h. Tähän asti kertyneiden tietojen mukaan vakavimmat sähköpotkulautaanonnettomuudet tapahtuvat päihtyneenä yöaikaan. Tämän vuoksi alhaisemman nopeusrajoituksen toiminta-aika on perusteltua liikenneturvallisuuksista. Toimijoiden on sitouduttava lisäämään alhaisemman nopeusrajoituksen toiminta-aika taustajärjestelmäänsä.

Toimijan on sitouduttava lisäämään taustajärjestelmään Kuopion kaupungin määrittelemät pysäköintikieltoalueet. Pysäköintikieltoalueet ovat lähes aiemman kaltaiset. Uutena pysäköintikieltoalueena otetaan käyttöön Tulliportinkadulla välillä Savonkatu - Ajurinkatu kadun joukkoliikenteen pysäkkien kohdalla kadun pohjoisreunalla oleva kapeahko yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie. Toimijoiden on myös sitouduttava lisäämään pysäköintikieltoalueita kesken toimintakauden. Pysäköintikieltoalueet määritellään liikenneturvallisuus ja esteettömyys huomioiden. Tarvittaessa kaupunki lisää sähköpotkulaudoille osoitettuja pysäköintipaikkoja.

Toimijoilta edellytetään toimittamaan kaupungille anonymisoitua tietoa sähköpotkulautailusta vuosittain kauden päätyttyä, viimeistään 15.12. mennessä. Toimijan täytyy sitoutua toimittamaan vähintään seuraavat tiedot: kauden aikana käytössä olleiden sähköpotkulautojen määrä, matkamäärät, keskimääräinen matkan pituus, keskimääräinen ajoaika sekä kartalla esitettynä matkojen päättymiskohdat. Tietoja käytetään liikennesuunnittelun tarpeisiin. Tietoja ei luovuteta edelleen.

Vaikutusten arviointi

Mikroliikkumisen lainsäädännöllä mahdollistetaan kaupungeille ja kunnille tarvittaessa rajoittaa sähköpotkulautatoimintaa liikenneturvallisuuden, esteettömyyden ja kadun

kunnossapitoon liittyvillä seikoilla. Kaupungit voivat halutessaan ottaa mikroliikenneluvan käyttöön ja määritellä lupaan liittyvät lupaehdot. Lupaehtojen tulee olla oikeasuhtaisia. Kuopio haluaa edistää turvallista ja esteetöntä kaupunkiympäristöä ja lupaehtojen vaikutusta arvioidaan seuraaville kausille. Lupaehtojen valvontaan tulee kuitenkin olla riittävät resurssit.